

İlgili Kanun / Madde
İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/11466
Karar No. 2023/11256
Tarihi: 10.07.2023

●FAİZ BAŞLANGICI BELİRLENİRKEN TALEPLE BAĞLILIK KURALININ GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Diğer yandan davacı vekili; dava dilekçesinde yemek ücreti alacağına dava tarihinden, ıslah dilekçesinde ise arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi talebinde bulunmuştur. İlk Derece Mahkemesince davacının talebini aşar şekilde hüküm altına alınan yemek ücreti alacağının tamamına arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi hatalı olmuştur. Dava dilekçesinde talep edilen alacak miktarı bakımından dava tarihinden, ıslah dilekçesinde talep edilen alacak miktarı bakımından da arabuluculuk son tutanak tarihinden faiz işletilmesi gerekmektedir.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı vekilince istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü.

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı asıl işveren Karayolları Genel Müdürlüğüne ait işyerinde alt işveren işçisi olarak çalıştığını, davalı İdarenin asıl işveren olduğunu, işyerinde Yüksek Hakem Kurulunun 02.10.2019 tarihli ve 2019/256 Esas, 2019/455 Karar sayılı kararıyla toplu iş sözleşmesinin uygulanmaya

başlandığını, davacı tarafın sendika üyesi olduğunu, toplu iş sözleşmesinde düzenlenen alacakların işverence hiç ödenmediğini iddia ederek çocuk yardımı, yemek yardımı, yakacak yardımı, bayram harçlığı, ikramiye ve ücret farkı alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamaşımı def'inde bulduklarını, Sendikanın işçi adına dava açma yetkisinin araştırılması gerektiğini, İdarenin ihale makamı olduğunu, davacı ile işçi işveren ilişkileri olmadığını, yüklenici şirketler ile İdare arasında asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmadığını, alacağa dayanak olan toplu iş sözleşmesinin tarafı olmadıklarını, bu nedenle de toplu iş sözleşmesinden kaynaklı ödeme yükümlükleri bulunmadığını, davacının rutin yol bakım ve onarım ile kar ve buz mücadelesi yapılması işine ait ihale kapsamında çalıştığını, ihalenin yapım ihalesi olduğunu, husumet itirazları olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalı Karayolları Genel Müdürlüğüne ait bir kısım yolların bakım ve onarım gibi rutin işlerinin yapılan iş alım sözleşmeleri ile verildiği, sözleşme konusu karla mücadele, yol bakım vb. işlerin niteliği itibariyle iş alımı kapsamında olduğu ve anahtar teslimi şeklinde olmadığı, davalı İdare ile yüklenici şirketler arasında asıl işveren alt işveren ilişkisi olduğu, davacının toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihinde sendika üyesi olduğu, asgari ücret üzerinden yapılan ek bilirkişi raporunun hesaplama esas alındığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davalı vekili 23.02.2023 tarihinde sunduğu istinaf dilekçesinde; müvekkilinin toplu iş sözleşmesinin tarafı olmadığını, bu nedenle davacının taleplerinden sorumlu tutulamayacağını, davacının İdare çalışanı olmadığını, davacı ile İdare arasında herhangi bir iş sözleşmesinin bulunmadığını, yüklenici şirketler bünyesinde çalıştığını, müvekkilinin tüm yükümlülüklerini yerine getirdiğini, başka sorumluluğunun bulunmadığını, yargılama aşamasında yapılan hesaplamaların kabulüne olanak bulunmadığını, kabul edilen alacaklar bakımından uygulanan faiz türünün hatalı olduğunu ileri sürerek İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve davanın reddine karar verilmesi istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalı vekili süresi içinde sunduğu 07.03.2023 tarihli istinaf dilekçesinde ise; 12.09.2019 tarihli Yüksek Hakem Kurulu kararında yemek verilmediğinde karar

tarihinden itibaren yemek bedeli ödeneceği belirtildiğinden Ekim 2019'dan itibaren yemek yardımının hesaplanması gerektiğini, Bölge Adliye Mahkemesince bu yöndeki itirazlarının dikkate alınmadığını belirtmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalı Kurum ile dava dışı şirketler arasındaki ilişkinin asıl alt işveren ilişkisi olduğu; davalı İdarenin alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumlu olmakla davacının toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan alacaklarından sorumlu olduğunun kabulü dosya kapsamına uygun olduğu, davacının Yol İş Sendika üyesi olduğu, yüklenici şirketler ile işyerinde yetkili sendika arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi kapsamında davacının alacağının bulunduğu, toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan alacaklara işletilen faiz türünde bir hatanın bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; müvekkili İdarenin toplu iş sözleşmesinin tarafı olmadığından taleplerden sorumlu tutulamayacağını, ihale makamı olduğundan davanın husumet yokluğundan reddi gerektiğini, aynı mahiyetteki bir başka ihale sözleşmesiyle ilgili olarak görülen davalarda bu yönde kararların çıktığını, 12.09.2019 tarihli Yüksek Hakem Kurulu kararında yemek verilmediğinde karar tarihinden itibaren yemek bedeli ödeneceği belirtildiğinden Ekim 2019'dan itibaren yemek yardımının hesaplanması gerektiğini, Bölge Adliye Mahkemesince bu yöndeki itirazlarının dikkate alınmadığını, ücret farkı hesaplamasının hatalı olduğunu, bu hatalı hesaplama ilave tediye alacağını da etkilediğini, toplu iş sözleşmesi hükümleri incelendiğinde; işçilerin almakta oldukları ücrete 01.07.2021 tarihine kadar %4, 01.07.2021 tarihinden sonra ise %2 zam yapılacağını kararlaştırılmış olmasına karşın bilirkişi raporunda asgari ücret tutarlarına bir %4 ilave zam daha uygulandığını, yapım işi ihalelerinde İdarelerde işçilere dair evraklar bulunmadığından işçinin bordrolarının dava dışı işverenlerden sorulması gerektiğini, ayrıca eldeki dava kısmi olarak açılmasına rağmen İlk Derece Mahkemesi tarafından dava ve ıslah tarihinden itibaren değil tüm alacağa arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesinin doğru olmadığını, dava konusu alacaklar için işletmelere uygulanan en yüksek faize hükmedilmesinin usul ve kanuna aykırı olduğunu, hükmedilen faiz ve faiz başlangıç tarihlerinde hata bulunduğunu belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının bozulması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü ile dava dışı şirketler arasındaki ilişkinin asıl işveren alt işveren ilişkisi olup olmadığı, davacı işçinin toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan alacaklara hak kazanıp kazanmadığı ve davalının bu alacaklardan sorumlu olup olmadığı noktalarındadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Görev ve Yetkiler" kenar başlıklı 4 üncü maddesi, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 39 uncu maddesi.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut uyuşmazlıkta toplu iş sözleşmesinden kaynaklı yemek yardımı alacağı hesabının açıklığa kavuşturulması gereklidir. İlk Derece Mahkemesince hükme esas alınan bilirkişi raporunda, yemek yardımı Aralık 2018 döneminden itibaren hesaplanmıştır. Oysa 02.10.2019 tarihinde Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan toplu iş sözleşmesinin 26 ncı maddesinin yemek yardımına ilişkin kısmında aynen, "Thale sözleşmesi veya eki şartnamede aynı veya nakdi yemek yardımı öngörülmediği takdirde, işyerinde çalışan işçilere fiilen çalışılan günler için bir öğün yemek verilir. Yemek verilmediği takdirde karar tarihinden itibaren fiilen çalışılan günler için 5.-(beş)TL/gün tutarında yemek bedeli ödenir." düzenlemesi mevcuttur. Buna göre işyerinde yemek verilmediğinde, davacıya ödenecek yemek bedelinin 02.10.2019 olan Yüksek Hakem Kurulu karar tarihinden itibaren belirlenmesi gereklidir. Belirtilen husus gözetilmeden yemek bedelinin hesaplanması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

3. Diğer yandan davacı vekili; dava dilekçesinde yemek ücreti alacağına dava tarihinden, ıslah dilekçesinde ise arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi talebinde bulunmuştur. İlk Derece Mahkemesince davacının talebini aşar şekilde hüküm altına alınan yemek ücreti alacağının tamamına arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi hatalı olmuştur. Dava dilekçesinde talep edilen alacak miktarı bakımından dava tarihinden, ıslah dilekçesinde talep edilen alacak miktarı bakımından da arabuluculuk son tutanak tarihinden faiz işletilmesi gerekmektedir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

10.07.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.